

سیستم یکپارچه مدیریت (IMS) سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس (PSEEZ)

عنوان: راهنمای تشکیل کمیته سلامت

کد: HSE-G-12

تضمین کیفیت (QA)	شماره بازنگری	تصویب کننده	تأیید کننده	تهیه کننده	
		مهدی یوسفی مدیرعامل	بهرام دشتی نژاد رئیس HSE ارشد	کمیته تدوین مستندات HSE	نام و سمت
	0	۹۶/۰۲/۱۷	۹۶/۰۲/۱۷	۹۶/۰۲/۱۷	تاریخ
					امضاء

- این سند بدون مهر سبزرنگ «QA» فاقد اعتبار است.
- تکثیر مدرک تنها با مجوز نماینده مدیریت مجاز می باشد.

توجه:

این مستند، جهت تهیه دستورالعمل مربوطه در کلیه شرکت های مستقر در منطقه ویژه پارس تدوین گردیده است که مسئولیت اجرای آن به عهده بالاترین مقام شرکت های یاد شده می باشد و نظارت بر حسن اجرای آن توسط HSE ارشد سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس انجام خواهد شد.

بدیهی است عدم تدوین دستورالعمل مربوطه و اجرای صحیح آن، به منزله ی انحراف از مجموعه قوانین و مقررات راهبردی HSE منطقه تلقی گردیده و مراتب مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت، زیرا هرگونه انحراف در اجرای صحیح قوانین و مقررات، در منطقه، با توجه به اثوات دومینو و تجمعی، غیر قابل جبران خواهد بود.

۱ - هدف

از مهمترین عوامل بهره وری کارکنان در محیط کار، محافظت مستمر ایشان در برابر آسیب های شغلی، حفظ نشاط و رضایتمندی و احساس تعلق افراد به محیط کار می باشد که به منظور ساماندهی و یکپارچه سازی برنامه های تامین سلامت عمومی و شغلی کارکنان و برنامه ریزی جهت سالم سازی و بهبود شرایط محیط کار در شرکت های مستقر در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس این دستورالعمل تدوین گردیده است.

۱-۱ - هدف اصلی

هدف اصلی این دستورالعمل، حفظ و ارتقاء سلامت عمومی و شغلی کارکنان می باشد.

۱-۴ - اهداف اختصاصی

- ساماندهی برنامه ها و طرح های مرتبط با سلامت شغلی از طریق ایجاد هماهنگی بین واحدهای مختلف.
- تدوین برنامه های پیشگیری از وقوع بیماری های شغلی، حفاظت و ارتقاء سلامت شغلی کارکنان.
- تسریع در روند انجام طرح های پیشنهادی در زمینه ارتقاء سلامت کارکنان از نظر جسمانی، روانی و اجتماعی.
- برنامه ریزی جهت شناسایی، ارزیابی و کنترل عوامل زیان آور محیط کار.
- تسریع در اجرایی شدن برنامه های حذف، کاهش و کنترل آسیب ها و بیماری های شغلی و ایجاد تناسب بین کار و توانایی کارکنان و پیشگیری از آسیب های جسمی و روانی.
- نهادینه سازی، ارتقاء و گسترش فرهنگ سلامت در بین کارکنان.
- ایجاد رویکرد نظام مند جهت بهبود مستمر و اثربخش در حوزه سلامت و ارتقاء بهره وری از طریق تامین بالاترین سطح سلامت.

۲ - دامنه کاربرد و محدوده تاثیر

واحدهای ستادی و عملیاتی تابعه وزارت نفت، شرکت‌های اصلی و فرعی مستقر در سطح منطقه ویژه پارس می‌باشند.

۳ - مسئولیت‌ها و ضمانت اجرا

مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده مدیران عامل شرکت‌های اصلی و فرعی می‌باشد.

۴ - الزامات و مستندات مرجع

۱ - دستورالعمل معاینات شغلی کارکنان صنعت نفت با کد MOP-HSED-In-100 - سال ۱۳۹۴.

2- IPIECA-OGP (2011). Fitness to Work: Guidance for company and contractor health, HSE and HR professionals.

۵ - تعاریف

شرکت: منظور از شرکت در این سند شرکت‌های اصلی نفت، گاز، پالایش و پخش، پتروشیمی و شرکت‌ها/ طرح‌ها/ مناطق زیر مجموعه هر یک از شرکت‌های اصلی مذکور می‌باشد.

سازمان: منظور سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس می‌باشد.

بهداشت حرفه‌ای: منظور از بهداشت حرفه‌ای در این سند افراد دارای سمت‌هایی با عنوان مسئول / کارشناس ارشد / کارشناس بهداشت حرفه‌ای، بهداشت صنعتی و یا بهداشت کار شاغل در مدیریت/ واحدهای HSE می‌باشد.

ارتقاء سلامت (Health promotion): فرآیند توانمندسازی افراد جهت ارتقاء و بهبود سلامت خود و کنترل عوامل تاثیرگذار می‌باشد.

ارزیابی ریسک بهداشتی (Health risk assessment): شناسایی مخاطرات بهداشتی محیط کار و به دنبال آن مطالعه و بررسی تاثیرات مخاطرات شناسایی شده بر سلامت کارکنان است. در فرآیند ارزیابی ریسک بهداشتی، کفایت اقدامات کنترلی موجود مورد بررسی قرار می‌گیرد و در جایی که نیاز است، اقدامات کنترلی مناسب برای کاهش مواجهه کارکنان با مخاطرات محیط کار آنها پیشنهاد می‌گردد.

تناسب با کار (Fitness to work): وضعیت جسمی یا روانی فرد است که توانایی وی را برای انجام کاری معین بدون وجود ریسک بارز برای فرد و سایر کارکنان، کسب و کار یا ذینفعان مشخص می‌کند. «تناسب با کار» تنها یکی از انواع کنترل‌های سلامت شغلی (برای مثال: حذف خطرات، جایگزینی با یک ماده کم‌خطر، کنترل‌های مهندسی، دستورالعمل‌های مدیریتی، استفاده از وسایل حفاظت فردی و غیره) است که برای انجام ایمن وظیفه شغلی الزامی می‌باشد.

۶ - اقدامات

به منظور ایجاد هماهنگی میان واحدهای مختلف در حوزه سلامت شغلی کارکنان (HSE، بهداشت حرفه‌ای، طب کار، امور ورزش، روابط کار و مددکاری اجتماعی، سرپرست فرایند/ واحد، امور کارکنان و ...) می‌بایست در کلیه شرکت‌های اصلی، فرعی، کمیته سلامت تشکیل و کلیه تصمیمات اتخاذ شده در این کمیته در نهایت به تایید مدیریت ارشد شرکت / منطقه / طرح برسد و جهت اجرا به واحدهای مربوطه ابلاغ گردد.

۶-۱ - کمیته‌ها

به منظور تحقق اهداف و مفاصل مندرج در این دستورالعمل کمیته سلامت در دو سطح کمیته تخصصی سلامت و کمیته راهبردی سلامت تشکیل می‌گردد.

معمولاً دستور کار کمیته‌ها حاصل بررسی و نتایج حاصله از موارد زیر و ضرورت تصمیم‌گیری برای رفع مشکلات حاصله می‌باشد:

- تجزیه و تحلیل گزارش‌های آماری و شاخص‌های عملکردی، ریسک‌های بارز

- نتایج حاصل از معاینات شغلی کارکنان
- راهکارهای کنترل مهندسی / مدیریتی عوامل زیان آور محیط کار
- گزارشات واصله و درخواستهای کارکنان

توجه: چنانچه با تشکیل مستمر یکی از کمیته های فوق، دستیابی به اهداف مهندسی بهداشت میسر می گردد، شرکت / طرح / منطقه می تواند با توجه به اهمیت کار و ساختار درون سازمانی نسبت به برگزاری یکی از کمیته ها اقدام نماید.

کمیته تخصصی سلامت

اعضای کمیته تخصصی سلامت

- ۱ - رئیس / مسئول بهداشت حرفه ای / صنعتی شرکت، طرح / منطقه (رئیس کمیته)
- ۲ - مدیران / روسای شاغل در بخش های مختلف شرکت / طرح / منطقه
- ۳ - رئیس امور کارکنان
- ۴ - رئیس امور ورزش و تربیت بدنی
- ۵ - رئیس مددکاری اجتماعی و روابط صنعتی شرکت
- ۶ - رئیس خدمات اداری و رفاهی
- ۷ - نماینده طب صنعتی سازمان بهداشت و درمان
- ۸ - کارشناس بهداشت حرفه ای (دبیر کمیته)
- ۹ - رئیس یا نماینده واحد خدمات فنی
- ۱۰ - رئیس یا نماینده واحد تعمیرات سرپرستان / مدیران واحد

مسئولیت های هر یک از اعضای کمیته تخصصی سلامت

- رئیس / مسئول بهداشت کار / صنعتی شرکت / طرح / منطقه

رئیس کمیته تخصصی سلامت شرکت می باشد و مسئولیت نظارت بر حسن اجرای مصوبات، پایش روند اجرای مصوبات و در صورت نیاز تهیه فرایند اصلاحی برای اجرای بهینه و بهبود مستمر مولفه های موثر بر سلامت شغلی کارکنان در شرکت و ارائه گزارش به رئیس HSE را برعهده دارد.

- مدیران / روسای شاغل در بخش های مختلف شرکت / طرح / منطقه

بنا به مورد و با توجه به ارتباط موضوعاتی که در کمیته تخصصی سلامت مطرح خواهد شد بایستی مدیران بخش های مربوطه در جلسه حضور یافته و در فرایند تصمیم گیری و توجیه کارکنان برای همکاری فعال و مفید در اجرای برنامه های پیشنهادی (با همکاری واحد HSE) مشارکت کنند، همچنین از حسن اجرای مصوبات کمیته راهبردی سلامت در حوزه فعالیت خود اطمینان حاصل نمایند.

- رئیس طب صنعتی و یا نماینده تام الاختیار سازمان بهداشت و درمان / مرکز بهداشت و درمان

✓ عضو کمیته تخصصی سلامت شرکت می باشد و ضمن ساماندهی و بهبود پایش سلامت شغلی کارکنان در ارائه گزارشات ذیربط در زمینه تصمیم گیری های کمیته تخصصی سلامت و همچنین اطمینان از اجرایی شدن آنها در حیطه وظایف خود مشارکت دارد.

✓ با بخش بهداشت حرفه ای واحد HSE در زمینه انجام معاینات شغلی مطابق با الزامات سند معاینات شغلی و تست شرایط

جسمانی کارکنان و همچنین تدوین برنامه متناسب سازی کار با توانایی کارکنان و در نهایت ساماندهی اجرای برنامه های مرتبط با بهداشت عمومی، محیط و تغذیه کارکنان همکاری دارد.

- کارشناس بهداشت حرفه‌ای HSE

دبیر کمیته تخصصی سلامت شرکت می باشد. همچنین مسئولیت پیگیری و نظارت بر حسن اجرای تصمیمات کمیته سلامت را برعهده دارد و بایستی نتایج مربوط به پیشرفت و موانع موجود در اجرای برنامه های سلامت شغلی سازمان را به کمیته تخصصی سلامت اعلام کند.

- رئیس امور کارکنان شرکت / منطقه / طرح

اجرائی نمودن تصمیمات اتخاذ شده در کمیته سلامت در خصوص وضعیت تناسب کار با فرد، به کار گماردن افراد در شغل مناسب (بر اساس نتایج معاینات شغلی). همکاری با بخش بهداشت حرفه‌ای واحد HSE جهت طرح ریزی و اجرای برنامه معاینات شغلی.

- رئیس خدمات اداری و رفاهی

عضو کمیته تخصصی سلامت می باشد و ضمن تامین تجهیزات حفاظت فردی مناسب در ارائه خدمات بر اساس الزامات مصوب کمیته تخصصی سلامت مشارکت می نماید.

- رئیس امور ورزش و تربیت بدنی شرکت / طرح / منطقه

عضو کمیته تخصصی سلامت می باشد و در فرایند تصمیم گیری در جهت حفظ و ارتقاء توانمندیهای جسمانی کارکنان مشارکت دارد. همچنین مسئولیت اجرای برنامه های مرتبط برای حفظ و ارتقاء توانمندیهای جسمانی کارکنان را نیز بر عهده دارد.

- رئیس مددکاری اجتماعی و روابط صنعتی شرکت

عضو کمیته تخصصی سلامت می باشد و در فرایند حفظ و ارتقاء سلامت کارکنان مشارکت دارند.

- رئیس یا نماینده واحد خدمات فنی

عضو کمیته تخصصی سلامت می باشد و در فرایند تصمیم گیری برای انتخاب و انجام اقدامات کنترلی فنی- مهندسی مشارکت داشته و مسئولیت نظارت بر حسن اجرای اقدامات کنترلی و همچنین ارائه گزارش از روند پیشرفت برنامه های مذکور به کمیته راهبردی را بر عهده دارد.

- رئیس یا نماینده واحد تعمیرات

عضو کمیته تخصصی سلامت می باشد و در فرایند تصمیم گیری برای انتخاب و انجام اقدامات کنترلی فنی- مهندسی مشارکت دارد. همچنین مسئولیت اجرای برنامه های تعمیراتی و اصلاحی مصوب در جلسه کمیته تخصصی و راهبردی سلامت با هدف حذف و کاهش مواجهه کارکنان با عوامل زیان آور محیط کار و همچنین مشارکت فعال در اجرای طرح های کنترلی مهندسی پیشنهادی بر عهده این واحد می باشد.

تبصره ۱- در شرکت ها/ طرح ها و مناطقی که تنها یک نفر مسئول بهداشت حرفه ای/ صنعتی می باشد، این فرد رئیس کمیته است که می تواند یا خودش دبیر کمیته هم باشد و یا یک نفر دیگر را به عنوان دبیر کمیته انتخاب نماید.

تبصره ۲- تصمیمات اتخاذ شده در جلسات پس از تولید اکثریت اعضا (نصف بعلاوه یک رای افراد شرکت کننده در جلسه) نهایی و جهت تصویب و تامین منابع لازم به کمیته راهبردی سلامت ارسال خواهد شد.

تبصره ۳- تعیین زمان تشکیل جلسات، اطلاع رسانی به اعضا در مورد زمان تشکیل و دستور جلسه، همچنین تشخیص اعضا مدعو به جلسه و نیز تنظیم صورتجلسات کمیته به عهده دبیر جلسه خواهد بود.

تبصره ۴- اعضاء شرکت کننده در کمیته تخصصی سلامت نمایندگان تام الاختیار مدیریت ذیربط در حیطه وظایف خود می باشند.

تبصره ۵- حضور موردی افراد غیر عضو بر حسب ضرورت و با توجه به ارتباط موضوع با پیشنهاد هر یک از اعضاء و موافقت رئیس کمیته امکان پذیر خواهد بود.

وظایف کمیته تخصصی سلامت

- هماهنگی و نظارت بر اجرای برنامه‌ها و مصوبات کمیته راهبردی سلامت.
- برنامه‌ریزی جهت بررسی و ارزیابی ریسک‌های مرتبط با سلامت شغلی کارکنان در محیط کار (با توجه به نتایج اندازه‌گیری عوامل زیان آور و نتایج معاینات شغلی) و تعیین راهکارهای کنترلی مناسب جهت کاهش ریسک بهداشتی مخاطرات شغلی.
- طرح‌ریزی برنامه‌های پیشگیری از وقوع بیماری‌های شغلی و همچنین برنامه‌های کنترلی و تعدیلی جهت کاهش عوارض ناشی از آسیب‌ها و بیماری‌های مرتبط با کار، ارتقاء سلامت کارکنان از طریق اجرای برنامه‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و در نهایت پیگیری و حصول اطمینان از اجرای برنامه‌های مصوب.
- ساماندهی، نظارت و کنترل برنامه تغذیه کارکنان و ارائه راهکارهایی جهت بهبود وضعیت موجود.
- هماهنگی جهت اجرای الزامات ابلاغ شده از سوی اداره کل HSE وزارت نفت.
- هماهنگی و برنامه‌ریزی جهت اجرای برنامه‌های ورزشی همسو با برنامه‌های سلامت کارکنان با هدف حفظ و ارتقاء توانایی جسمانی و روانی کارکنان.
- هماهنگی و برنامه‌ریزی جهت اجرای برنامه‌های بهداشت عمومی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی جهت انجام به موقع معاینات دوره‌ای و ساماندهی روش‌های جاری.
- برنامه‌ریزی جهت برگزاری دوره‌های آموزش بهداشت شغلی کارکنان به منظور آشنایی با مخاطرات محیط کار و همچنین رعایت مقررات و الزامات بهداشتی و اصلاح الگوی انجام کار.
- برنامه‌ریزی جهت ارتقاء سلامت و بهبود شرایط بهداشتی محیط کار کارکنان (متناسب سازی محیط کار با ظرفیت کارکنان) از طریق ارائه راهکارهای ارگونومیکی برای کاهش اختلالات اسکلتی-عضلانی، حذف عوامل زیان آور فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیکی و روانی بالقوه در محیط کار.
- تصمیم‌گیری در خصوص بهبود وضعیت سلامت شغلی هر فرد و بررسی دقیق موارد جایگزینی شغلی (تطابق شغل با فرد) و یا نحوه تداوم کار افراد و همچنین بررسی چگونگی اجرای رای کمیسیون‌های پزشکی در مورد محدودیت‌های شغلی کارکنان.
- حصول اطمینان از اجرایی شدن توصیه‌های پزشکی و موارد جایگزینی‌های شغلی توصیه شده.

زمان تشکیل جلسات کمیته تخصصی سلامت

جلسات کمیته سلامت می‌بایست حداقل هر سه ماه یک بار تشکیل گردد و در صورت لزوم با پیشنهاد رئیس / مسئول بهداشت حرفه‌ای واحد HSE، کمیته پیش از موعد مقرر تشکیل خواهد شد.

کمیته راهبردی سلامت

اعضای کمیته راهبردی سلامت

- ۱ - مدیر/ رئیس HSE شرکت / طرح / منطقه (رئیس کمیته)
- ۲ - نماینده تام‌الاختیار مدیریت ارشد شرکت / طرح / منطقه
- ۳ - مدیر/ معاون امور مالی
- ۴ - مدیر/ معاون توسعه منابع انسانی
- ۵ - رئیس / مسئول بهداشت حرفه‌ای / صنعتی (دبیر کمیته)
- ۶ - نماینده تام‌الاختیار سازمان / مرکز بهداشت و درمان

مسئولیت‌های هر یک از اعضای کمیته راهبردی سلامت

- مدیر / رئیس HSE شرکت / طرح / منطقه

رئیس کمیته راهبردی سلامت شرکت می باشد و مسئولیت نظارت بر حسن اجرای مصوبات کمیته راهبردی سلامت را بر عهده دارد.

- نماینده تام الاختیار مدیریت ارشد شرکت / طرح / منطقه

به عنوان بالاترین سطح سازمانی در شرکت های اصلی نماینده تام الاختیار مدیریت ارشد، از اجرایی شدن مصوبات کمیته راهبردی سلامت حمایت می نماید.

- رئیس / مسئول بهداشت حرفه‌ای واحد HSE

دبیر کمیته راهبردی سلامت شرکت می باشد و مسئولیت پیگیری اجرای مصوبات، پایش روند اجرای مصوبات و در صورت نیاز تهیه فرایند اصلاحی برای اجرای بهینه و بهبود مستمر مولفه‌های موثر بر سلامت شغلی کارکنان در شرکت را بر عهده دارد.

- مدیر / معاون توسعه منابع انسانی

عضو کمیته راهبردی سلامت شرکت می باشد و حمایت از اجرایی شدن تصمیمات اتخاذ شده در حیطه مسئولیت خود را بر عهده دارد.

- مدیر / معاون امور مالی و پشتیبانی

عضو کمیته راهبردی سلامت شرکت می باشد و مسئولیت حمایت مالی مورد نیاز جهت اجرایی شدن تصمیمات اتخاذ شده در کمیته راهبردی سلامت را بر عهده دارد.

- نماینده تام الاختیار سازمان بهداشت و درمان / مرکز بهداشت و درمان

عضو کمیته راهبردی سلامت شرکت بوده و ضمن ساماندهی و بهبود پایش سلامت شغلی کارکنان در ارائه گزارشات ذیربط در زمینه تصمیم‌گیری‌های کمیته راهبردی سلامت و همچنین اطمینان از اجرایی شدن آنها در حیطه وظایف خود مشارکت دارد.

وظایف کمیته راهبردی سلامت

- بررسی و تصویب نهایی موارد تایید شده در کمیته تخصصی سلامت.

- تامین و تخصیص منابع مورد نیاز و حمایت از اجرای برنامه‌های مصوب کمیته تخصصی سلامت.

- ترغیب مدیران/ روسای واحدها بمنظور همکاری و هماهنگی بیشتر جهت اجرای مصوبات کمیته سلامت.

حدود اختیارات کمیته‌ها

- مصوبات کمیته تخصصی سلامت پس از تصویب کمیته راهبردی سلامت و ابلاغ آنها از سوی مدیر ارشد، شرکت‌های اصلی / فرعی / تابعه و طرح / منطقه زیرمجموعه، لازم الاجرا است.

- کمیته راهبردی سلامت پس از جلسات کمیته تخصصی، در موارد نیاز به اتخاذ تصمیمات و یا اجرا در سطح کلان برگزار می گردد.

زمان تشکیل جلسات کمیته راهبردی سلامت

- جلسات کمیته راهبردی سلامت می بایست حداقل هر ۶ ماه یک بار تشکیل گردد و در صورت نیاز با پیشنهاد مدیر / رئیس HSE (منطبق بر اعلام نیاز کمیته تخصصی) کمیته راهبردی زودتر از موعد مقرر تشکیل خواهد شد.